

Sje de natuur afknijpt, knijp je ook de mens af

interview • De Raad voor de leefomgeving en infrastructuur houdt het kabinet voor dat overal, en landelijk gebied, zorg voor de kwaliteit van de natuur nodig is. 'Het gaat er bij natuur niet om hoe mooi die is, maar ook om wat die ons levert.'

Onno Havermans
redactie duurzaamheid&natuur

↑ Houw
240322

De natuur in Nederland gaat hard achteruit, meldt u. Dat is toch geen nieuws?

"Het klopt dat we dit al wisten, maar ons advies is wel nodig. De natuuropgaven zijn lang een soort eigen terrein geweest van organisaties en overheden die eigenstandig beleid voerden en doelstellingen nastreefden in beschermde gebieden. Dit advies zegt: je moet het natuurbeleid opnemen in een groter geheel.

"De twee belangrijkste punten zijn: besteed niet alleen aandacht aan beschermde gebieden, maar zorg voor basiskwaliteit natuur overal, ook in steden, ook in het landelijk gebied. En zorg voor een gebiedsgerichte aanpak. Het coalitieakkoord legt daar terecht al een zwaar accent op. Er is veel geld beschikbaar: 25 miljard euro voor de stikstofaanpak, 35 miljard voor het klimaat. Geef die bedragen niet volgens separate lijnen uit, afzonderlijk per opgave, maar kijk naar de onderlinge samenhang en kies voor een gebiedsgerichte aanpak van gemeenten, provincie en waterschappen."

Dat lijkt op een eerder advies van de Rijksadviseurs voor meer regie.

"De Rijksadviseurs dringen aan op meer ruimtelijke integratie. Wij zeggen: dat moet je ook bestuurlijk en financieel doen. Onlangs was ik in Overijssel, daar heb je bestuurlijk overleg over landbouw, over natuur, over woningbouw, over de regionale energiestrategie en nog meer verschillende overleggen. Wij adviseren: concentreer je op regio's - in dit geval de Kop van Overijssel, Salland en Twente - en werk niet per onderwerp maar in samenhang."

Hoe ga je dan om met botsende belangen, zoals de behoefte aan bedrijventerreinen ten koste van groen of mountainbikeroutes door de natuur?

"Natuurkwaliteit betekent in de breedste zin van het woord ook verbetering van de toegankelijkheid. Mountainbikers kunnen verschrikkelijke ravages aanrichten in de natuur, maar ze hebben ook ruimte nodig om hun sport te beoefenen. Toen ik nog bij Natuurmonumenten werkte heb ik gemerkt dat je routes van recreanten prima kunt scheiden. De natuur afsluiten is een onbegaanbaar pad, dat houdt mountainbikers en andere recreanten niet tegen. Sinds de coronapandemie zie je een enorme druk op de natuurgebieden. Met meer groen in de steden en in het landelijk gebied kun je die natuur ontlasten.

"Bij economische vragen moeten we de waarde van de natuur verdisconteren in de afweging. Kijk ook naar de beprijzing, bijvoorbeeld in de vorm van een zwaardere heffing op grondwateronttrekking. Of naar koppeling van landbouwsubsidies aan het bereiken van een basiskwaliteitsniveau."

'De natuurcrisis is van dezelfde orde van grootte als de klimaatcrisis'

vaak het onderspit waar dat niet zou moeten. Meestal wordt alleen gekeken naar beschermde soorten, wij pleiten voor het bredere belang van de natuur, inclusief de ecosysteemdiensten die zij levert.

"We zien wel een ontwikkeling ten goede in de strijd tussen landbouw en natuur. In agrarische gebieden zie je het besef doordringen dat zorgvuldig omgaan met de natuur - gezond bodemleven, voldoende insecten - hand in hand gaat met een productieve landbouw. We kunnen niet genoeg benadrukken dat het bij natuur niet alleen gaat om hoe mooi die is, maar ook om wat zij ons levert. Als je de natuur afknijpt, knijp je uiteindelijk ook de mens af.

"De natuurcrisis is van dezelfde orde van grootte als de klimaatcrisis: 50 procent biodiversiteitsverlies in

steden, dat is gigantisch."

Is er wel ruimte voor meer natuur in Nederland?

"Er is meer regie nodig, zeiden we afgelopen november al in het advies *Geef richting, maak ruimte!* Vooral de rol van de provincie behoeft versterking. Die moet op regionale schaal samen met gemeenten en waterschappen de basiskwaliteit natuur definiëren, dus de minimale eisen waaraan de natuur in het gebied moet voldoen.

"De vorig jaar vastgestelde bosstrategie van het kabinet en de provincies geeft daarvoor een aanzet, maar ook voor meer bos staan basiskwaliteit en samenhang voorop. Het accent moet liggen op meer natuur overal, door het Natuur Netwerk Nederland af te maken en door buiten de beschermde natuurgebieden de natuur te verweven met andere opgaven. Ruimtelijk geeft dat geen grote problemen. De tijd dat steden werden doorsneden door autowegen is voorbij, ze worden steeds meer autoluw, maar er is nog veel versterking. Ook op het gebied van natuurkwaliteit."

